

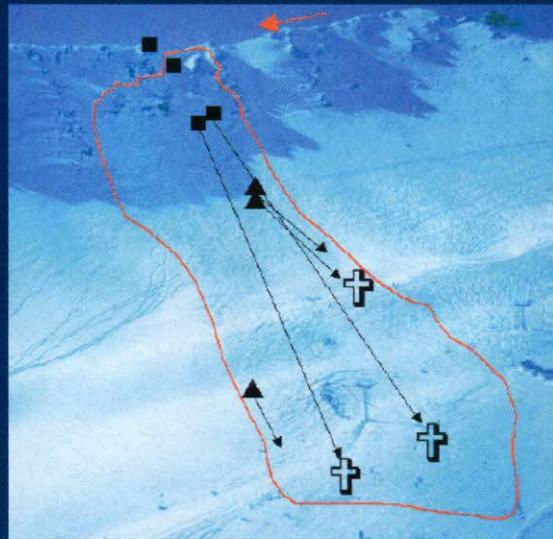
„KLUMPEN“ RIZIKO

■ čtyři lyžaři si „zkusili“ sjet extrém mimo sjezdovku (přístup: od lanovky po hřebenu)
 - dva z nich sjeli níž a čekali v exponovaném svahu ...
 - třetí najel a ...

▲ ... tři další nic netušící lyžaře zasáhla lavina také!!!

- ! lavinová předpověď: v den neštěstí 3. stupeň – značné nebezpečí (stoupající tendenze)
- ! první den krásného počasí po několika dnech sněžení (až 70 cm nového sněhu)
- ! žádná bezpečnostní výbava
- ! žádné standardní bezpečnostní opatření!!!

(zpráva z Davosu 21. 2. 2000)

Text Viktor Kořízek, člen Horské služby Pec pod Sněžkou a České asociace horských vůdců

SNĚHOVÉ LAVINY II. část

Rok se sešel s rokem, první sníh už dávno napadl, vyjely první laviny a – musím to zatukat – zatím žádné smutné oznámení. Nedělám si ale velké iluze. Statistika je krutá, sníh si své oběti opět vybere. O tom není pochyb...

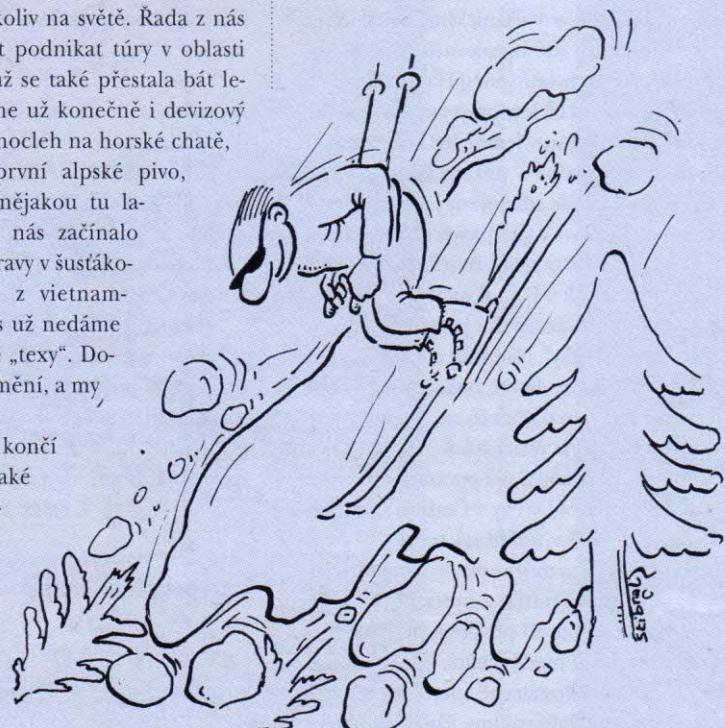
Český přístup k věci

Co proto děláme my Češi (Moravané, Slezané, ...)? Jasně, jezdíme už léta na horu lyžovat, lézt, toulat se. Třináct let už můžeme téměř kamkoliv na světě. Řada z nás už se přestala bát podnikat túry v oblasti Alp. Řada z nás už se také přestala bát ledovců. Ztratili jsme už konečně i devizový ostých požádat o nocleh na horské chatě, ochutnali jsme první alpské pivo, zkusiли sem tam nějakou tu lanovku. Mnoho z nás začínalo podnikat tyto výpravy v šustákových soupravách z vietnamských tržnic, dnes už nedáme dopustit na různé „texy“. Doba se pomalinku mění, a my s ní.

Vše začíná a končí u peněz, a tak se také nejprve mění zvyky spojené především s nimi. Až někde daleko za tím se začnou pomalu měnit další

zvyky a postoje, které s nimi zdánlivě nešouvisí.

1. Pojištění – už jsme se naučili před každou cestou „ven“ zajímat se o pojistku. Také to pář našinců už odskákal...

2. Výbava – jo, na výbavu, to jsme kabrnáci. Pryč jsou doma na koleně šité sedáky, východoněmecké karabiny... Cena je sice stále rozhodující, ale vždycky se objeví nějaká ta koruna, aby bylo na nafukovací „károšku“, na super pohorky, na leccos. Pryč jsou doby, kdy mohl člověk vyměnit růžové vytahane „elastáky“ za pytel starých dobrých ruských výtrtek... Už i do super lan jsme ochotni investovat celkem dost peněz, ale na další bezpečnostní doplňky už raději přestáváme myslet. On je totiž rozdíl uvažovat, zda si koupit lano nebo lavinový vyhledávač, o pář prusících na ledovec ani nemluvím... Leckdo z nás už měl možnost „proletět se“ vzduchem, kdežto s pádem do trhliny či nedej bože s lavinou tu čest měl jen málokdo...

3. Zkušenosti – v době nedávné pocházely zkušenosti pouze ze skalek, ti odvážnější „dobývali“ Tatry. Dnes se většinou začíná na překližce a pak hurá ven. Bohužel už tady začíná ten největší problém – náš přístup k věci.

4. Přístup k věci – málokoho učil chodit po horách a lézt jeho tata, děda. Ani kámošův tata není horský vůdce. Z vedlejší vesnice se málokdo zabil na horách, tak jako tomu je třeba v Rakousku. Zkušenosti a především POKORA k horám a přirodě obecně se nepředává z generace na generaci. Vlastně jediné, co člověk potřebuje, aby mohl vyrazit do kopců, jsou prachy. Na cestu, návštěvu nějakého toho krámu s verajkem, na lanovku... A možná v kombinaci s naším přesvědčením, že nám se přece

pokračování ze strany 42

nemůže nic stát, vyrážíme ven. Potom se nemůžeme divit, že jsme všude za pitomce, že si nás na přednáškách berou jako špatný příklad...

Když vidím človíčka pobíhat divoce po ledovci s lanem na batohu, zato s drahým fotákem v ruce..., když vidím jiné, jak jsou sice navázaní na lano, ale je jich na něm deset, někdy i víc..., když vidím, jakým způsobem jsou navázaní... nemusím se ani ptát, odkud jsou. A to jsem si naprosto jistý, že kdyby se někdo z nich čirou náhodou probořil do trhliny, tak ten druhý nebude vůbec tušit, jak ho zachytit, natož aby ho dostal ven. Naopak, bude asi trochu zaskočený tím, že to nejde tak nejak samo...

Dost náruků, jsme tady kvůli lavinám a ty jsou krásný...

Úvodní obrázek a jeho doprovodný text naznačují, čemu se budeme v dalších rádích věnovat. I ten předchozí odstavec s tím trochu souvisí.

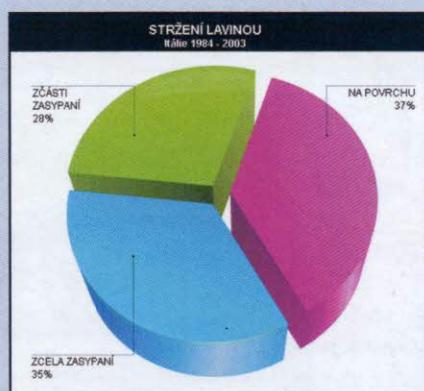
Německé slovíčko „klumpen“ nádherně vystihuje to, co se mi nedáří vyjádřit pouze jedním slovem v češtině. Můžeme ho chápat jako jakousi kombinaci nevědomosti, podcenění, lajdáctví, přehnanou šetrivostí, přecenění svých schopností, absolutním nerespektováním základních pravidel...

Základní české omyly

1. Laviny nejsou tak nebezpečné, jak se říká
Z tohoto jednoduchého grafu plyne, že jen zhruba 1/3 je zasypána úplně, ale nezapomínejte, že téměř 10 % stržených je zabito okamžitě, nebo zemře na následky pádu.

Příklad:

Loňská smrťná událost u Téryho chaty (na turistickém chodníku a po doporučení chataře) – dva turisti strženi sněhovou deskou, která je „jen“ smetla! Zemřeli na následky smrťelných zranění, která utrpěli během pádu, aniž byli zasypáni.

2. Cedule: cesta uzavřena! Jsou tam přece celou zimu a laviny celou dobu nehrozí

a) některé oblasti jsou uzavřeny celou zimu, a to nejen kvůli lavinám (zasypané značení, zledovatělý chodník ...)

b) některé oblasti jsou naopak uzavírány pouze v případě nebezpečí ohrožení lavinou

Příklad:

Předloni se jeden „rádoby“ novinář pustil do předpovídání lavin. Počátkem roku, kdy se i v Krkonoších uvažovalo o odstřelu lavin, se vydával do uzavřených oblastí, a když danou lokalitu „profrčel“ na běžkách, zveřejňoval na internetovém serveru „i-dnes“ informace o tom, že je daná oblast v pohodě!!! O tři dny později se právě v jedné z nich samovolně „vysypala“ celkem slušná lavina!!!

Karty jsou k vystřízení a zatajení – popis v příloze

3. Stupnice lavinového nebezpečí?

Co to je?

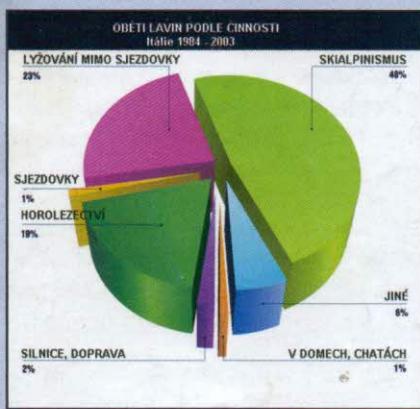
V Čechách není moc známá, ale zkušenější nebo chcete-li se čtečeji člověk z ní dokáže vytáhnout celou řadu velmi důležitých informací (viz příloha Outdoor magazínu č. 1/2004).

4. Ted' týden krásně chumelilo a konečně se udělalo hezky. To bude jízda...

Klasická úvaha Čecha při výletu do zahraničí (viz. úvodní obrázek s komentářem).

5. Na sjezdovkách jsem v bezpečí!

Na sjezdovkách, tedy relativně bezpečném prostoru to není na 100 % (opět viz úvodní foto s komentářem).

6. Prý stačí plavat

Jistě, pokud vás nechá, pokud nemáte na zádech batoh, pokud nemáte lyže přivázané k nohám „bezpečnostním“ řemínkem, pokud...

7. Když mě to náhodou zasype, tak plivnu, abych věděl kudy ven, a pak se vyhrabu

Pokud jste schopni plavit, je to hezké, ale většinou k ničemu. Nejste schopni pohnout prsty ruky, natož abyste se dokázali vyhrabat. Dokonce i jen z poloviny zasypaní se kolikrát nevyhrabou.

8. Bohatě stačí lavinová šňůra, lavinové přístroje i airbagy jsou příliš drahé

Lavinová šňůra – provázek dlouhý 20 – 25 m, silný 2 mm

- jaká je naděje, že ho stihnete použít?
- jaká je naděje, že ho po pádu laviny někdo najde?
- jaká je naděje na záchrannu, pokud se musí podle šňůry kopat „kamsi“, byť jen 5 metrů

Zapomeňte na lavinovou šňůru!

9. Lopatu stačí mít jednu malinkou do družstva, je totiž moc těžká

- akujte si holýma rukama vyhrabat díru o rozměrech 1x1x1 metr

b) zkuste si hůlkou vyhrabat díru o rozměrech 1x1x1 metr

c) zkuste si lyží vyhrabat díru o rozměrech 1x1x1 metr

d) zkuste dobrou lavinovou lopatou vyhrabat díru o rozměrech 1x1x1 metr

Nemusíte ani porovnávat čas, stačí porovnat fyzickou náruhu. Kdy budete vyřízeni? V prvním případě budete mít i zkrvavené ruce.

10. Sondu? Mám lavinový vyhledávač, ne-ní sonda už zbytečná?

Opět si zkuste vykopat kubík sněhu, abyste pak zjistili, že hledaná osoba ve vámi vyhrabané díře není! Je to k vztoku, stačilo jen o 20 cm vedle...

Ve skládací příloze uvnitř tohoto čísla jsou další informace týkající se lavinové prevence. Vyjměte samostatně číslované stránky, poskládejte a spolu s dalšími kartami (k vystřízení a zatajení do folie), budete k pochopení sněhu a lavin opět o něco blíže.

Související články: Lavinové vyhledávače 2/02, Na přímu v lavinách 2/2000, Laviny proč a jak 2/01. Uvedená čísla lze poslat na základě vaší žádosti.

ZHODNOČENÍ SKLONU SVAHU:
POKUD SE V LAVINOVÉ PŘEDPOVĚDI NEZMIŇUJE EXPOZICE A VÝŠKOVÉ ROZDÍLY, MŮŽE SE UVAZOVAT SE SKLONEM SVAHU PŘI NEJBЛИŽŠÍM NИЖШÍM LAVINOVÉM RIZIKU!!!

PLATÍ POUZE PRO SUCHÝ SNÍH!!

NEJNEDLŽNĚJSÍ MÍSTO NA SVAHU (NEJNEDLŽNĚJŠÍM ALE 20-25%)

1. VYSOKÉ 2. ZNAČNÉ 3. MÍRNÉ 4. NÍZKÉ

1 : 25 000 (VRSTEVNICE PO 20 M)

TEREN NAD 30° JE TAKÉ PŘI "ZELENÉ" LAVINOVÝM TERÉNEM!!!

KDE MUSÍME MĚŘIT SKLON SVAHU?
VELKOPLOŠNÁ OBLAST STRMÉHO SVAHU!!! CELÝ SVAH ČESTO SJÍJDĚNÝ V OKOLÍ STOPY PŘÍPADNĚ 40M (VĚTŠÍ OBLASTI V OKOLÍ STOPY!!!)
VÝSTĚNI

STRATEGIE 3x3:
1. DObra LAVINOVÁ PŘEDPOVĚD (AKTUÁLNÍ ORIENTACE SVAHU) KDO JDE K TEBOU?
2. ZONE DELAY JE NĚCO JINÁCO, NEŽ JSI PŘEDPOKLADAL?
3. PŘÍMO NA URČITÉM MÍSTĚ SVAHU SKLON VYKROČ, VYKROČ, VYKROČ...

VYSOKÉ RIZIKO!!!
** ZAPOMEN NA TÚRU!!

ZVÝŠENÉ RIZIKO!!!
** NEBEZPEČNÍ!!
** ZVÁZH +/-, ZPŘÍMĚROVAT A KOMBINOVAT JEDNOTLIVÉ FAKTOŘI (VIZ DRUHÁ STRANA)

MALE RIZIKO!!!
** PŘEDPOVĚD JE NEOBJEVIT SPECIFICKÉ ZNAKY NEBEZPEČÍ (POKUD JE NEOBJEVÍ SPECIFICKÉ ZNAKY NEBEZPEČÍ)

DŮLEŽITÉM:
- ODELEHČUJÍCÍ ROZESTUPY
- VYVAROVAT SE NEJZLAMOVAT
- JEDNOTLIVÉ SVAHY
- KLIČOVÁ MÍSTA (STRMA, V BLOKOSTI HREBENŮ, MULDY, KULONY, ZABÍZY) SJÍJDĚT JEDNOTLIVĚ
- VYVAROVAT NA BEZPEČNÝCH OSTRUVČICích

!!! MÁTE POVINNOST MÍT DOKONALE NAČVIČENOU ZÁCHRANU !!!

EVROPA (telefon volání) ...112
RAKOUSKO ...140 SLOVENSKO (mobil) ...18300
ITALIE ...119 Vysoké Tatry ...+421 52 442 28 20
SÝČARSKO ...117 Nízké Tatry - sever ...+421 44 559 16 78
FRANCIE ...18 ČESKÁ REPUBLIKA ...155

INFO
WWW.LAVINEN.ORG
WWW.LAVINE.AT
WWW.PENVEREILAT
WWW.HORY.SK
WWW.HORSKA.SLUZBA.CZ
KRKONOŠE ...+420 606 157 921

1 : 25 000 (VRSTEVNICE Po 10 M)

1 : 25 000 (VRSTEVNICE Po 20 M)

